

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (2544-2549) ได้มุ่งเน้นให้มีการส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคไทย อันได้แก่ ความรู้และความเข้าใจในมรดกวัฒนธรรมไทยเพื่อให้เยาวชนและบุคคลในระดับต่าง ๆ ได้ร่วมกันจรรโลงเอกลักษณ์ไทยและสืบสานภูมิปัญญาบรรพบุรุษ ทั้งนี้ โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ อันจะส่งผลให้การพัฒนาในระดับประเทศมีความมั่นคงยิ่งขึ้น

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร (Information and Communication Technology) มีการพัฒนาที่รวดเร็ว ภาครัฐเข้ามา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับต่าง ๆ เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อพัฒนาประเทศให้ก้าวทันนานาอารยประเทศ จึงเห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประเทศเป็นอย่างมาก

กล่าวได้ว่า นโยบายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาประเทศนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการสร้างเศรษฐกิจบนฐานของความรู้และสังคมของประเทศไทยในช่วงเวลา 10 ปี (ระหว่าง พ.ศ. 2544 – 2553) ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศมีความเข้มแข็งที่ยั่งยืนและสามารถแข่งขันได้ในเวทีสากล ในขณะเดียวกันเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นโยบายรัฐบาล ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของประเทศได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านภาครัฐ (e-Government)
2. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านพาณิชย์ (e-Commerce)
3. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม (e-Industry)
4. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา (e-Education)
5. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านสังคม (e-Society)

ทั้งนี้หัวข้อการค้นคว้าที่ผู้ศึกษานำเสนอนี้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการพัฒนาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านการศึกษา (e-Education) และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาด้านสังคม (e-Society) ด้านการศึกษา มีเป้าหมายในการสร้างความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ทั้งหมดของประเทศ เพื่อช่วยกันพัฒนาให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ด้านสังคม มีเป้าหมายที่จะลดความเหลื่อมล้ำของสังคมในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ ซึ่งหมายถึงการพัฒนาให้คุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วไปดีขึ้น และให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด เพื่อก่อให้เกิดเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

วัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงในสังคม เพื่อแสดงถึงความเป็นชาติภูมิปัญญาของสังคมที่ได้สั่งสมกันเป็นเวลานาน และเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และความเป็นปึกแผ่นของประเทศ สร้างความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งปัจจุบันมีผู้ให้ความสนใจด้านวัฒนธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนบนหรือล้านนา โดยสังเกตได้จากเว็บไซต์ทางด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับทางด้านล้านนา เช่น เว็บไซต์ชมรมพื้นบ้านล้านนามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://www.lannacmu.com>) เว็บไซต์อีล้านนา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (<http://elanna.chiangmai.ac.th/>) จากเว็บไซต์ดังกล่าว ทำให้เห็นว่าผู้ให้ความสนใจในวัฒนธรรมมากขึ้น

จากการสำรวจเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่จัดทำข้อมูลด้านวัฒนธรรมเพื่อให้ความรู้ ผ่านสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าขาดการปรับปรุงข้อมูลภายในเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน อาจเป็นเพราะบุคลากรทางด้านวัฒนธรรมที่รับผิดชอบด้านข้อมูลยังขาดความรู้ด้านการจัดทำเว็บเพจ ขาดทักษะในการจัดทำซึ่งต้องใช้เวลาในการศึกษาเรียนรู้ และไม่ได้มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ เพื่อให้บุคลากรผู้รับผิดชอบสามารถ แก้ไข ปรับปรุงข้อมูลในเว็บไซต์ ได้สะดวก และการออกแบบโครงสร้างของข้อมูลด้านวัฒนธรรมยังไม่ครอบคลุมเนื้อหาเท่าที่ควร

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงประสงค์ที่จะค้นคว้าเรื่อง “การพัฒนาระบบจัดการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ ด้านวัฒนธรรมล้านนา” โดยออกแบบโครงสร้างของข้อมูลด้านวัฒนธรรมให้ครอบคลุมเนื้อหาด้านล้านนาคดี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทำการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศออนไลน์ด้านวัฒนธรรม ให้สามารถบริหารจัดการข้อมูล แก้ไข ปรับปรุงเว็บไซต์ ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระงานของผู้รับผิดชอบดูแลเว็บไซต์ โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการพัฒนาเว็บไซต์ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการช่วยให้เว็บไซต์มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ทำให้คนในท้องถิ่นรักในแผ่นดินของตนและเป็นการช่วยสร้างความเข้าใจในสังคมให้เข้าใจในวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่นให้รับรู้ถึงวัฒนธรรมนั้น ๆ อันเป็นส่วนสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และยัง

เป็นการให้เกียรติแก่คนในวัฒนธรรมท้องถิ่น ช่วยส่งเสริมทางการท่องเที่ยว สนับสนุนด้านการศึกษาของประเทศชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อออกแบบโครงสร้างของข้อมูลวัฒนธรรมล้านนา ให้ครอบคลุมทางด้านล้านนาคติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาระบบบริการจัดการข้อมูลออนไลน์ สำหรับเว็บไซต์ข้อมูลด้านวัฒนธรรมล้านนา โดยผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการเขียนเว็บเพจ สามารถเพิ่มข้อมูลและแก้ปัญหาคาดการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลได้เป็นอย่างดี

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

- 1) ได้โครงสร้างข้อมูลที่ครอบคลุมเนื้อหาด้านวัฒนธรรมล้านนา เพื่อรองรับการศึกษาทางด้านล้านนาคติและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) มีเครื่องมือช่วยสร้างและปรับปรุงเว็บไซต์ข้อมูลด้านวัฒนธรรมล้านนา โดยผู้รับผิดชอบดูแลไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการจัดทำเว็บเพจ และเป็นการแก้ปัญหาเรื่องข้อมูลที่ขาดการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ
- 3) เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมล้านนาเพื่อสืบทอดไว้เป็นมรดกแก่นุชนรุ่นหลังที่อยู่ในยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) ใช้เป็นศูนย์กลาง ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางศิลปวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปสู่การขยายขององค์ความรู้ให้กว้างยิ่งขึ้น หรือการเกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- 5) มีชุมชนเสมือน (Virtual Community) เกี่ยวกับองค์ความรู้ต่าง ๆ ทางศิลปวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในสังคมและประเทศชาติ

1.4 แผนดำเนินการ ขอบเขต และวิธีการศึกษา

1.4.1 แผนการดำเนินการ

ขั้นตอนแผนการดำเนินการ ออกแบบโครงสร้างของข้อมูลและการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลออนไลน์สำหรับเว็บไซต์ ด้านวัฒนธรรมล้านนา

- 1) ศึกษาและปรับปรุงโครงสร้างข้อมูลทางด้านล้านนาคติและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ควรจัดเพื่อนำเสนอในเว็บไซต์

- 2) ทำการวิเคราะห์ออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลเพื่อรองรับระบบ
- 3) เขียนโปรแกรมระบบบริหารจัดการข้อมูลของเว็บไซต์
- 4) ติดตั้งและทดสอบระบบการใช้งาน
- 5) ปรับปรุง แก้ไขข้อผิดพลาด
- 6) จัดทำเอกสารประกอบ

1.4.2 ขอบเขต

การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบ บริหารจัดการข้อมูลออนไลน์ สำหรับเว็บไซต์ ข้อมูลด้านวัฒนธรรมล้านนา มีขอบเขตดังนี้

1) ทำการศึกษาออกแบบ โครงสร้างข้อมูลด้านวัฒนธรรม ที่ครอบคลุมและจำเป็นในการเก็บในระบบฐานข้อมูล เพื่อนำเสนอผ่านทางเว็บไซต์ โดยมีเนื้อหา (Content) ขอบเขตของข้อมูลที่น่าสนใจ ครอบคลุมข้อมูลในรูปของ Text file และสื่อมัลติมีเดีย

2) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลออนไลน์ ในเนื้อหาต่าง ๆ สำหรับเว็บไซต์ประกอบด้วย

- การเพิ่มข้อมูลเนื้อหาต่าง ๆ ภายในเว็บไซต์
- การแก้ไขปรับปรุงข้อมูลภายในเว็บไซต์
- การลบข้อมูลภายในเว็บไซต์

ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบดูแลเว็บไซต์ด้านข้อมูลเนื้อหา จะเป็นผู้ดำเนินการ

3) การเข้าดูเว็บไซต์ที่ได้จากการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลออนไลน์ ที่พัฒนาขึ้น

1.4.3 วิธีการศึกษา

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1) ข้อมูลปฐมภูมิ

- จากการสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมล้านนา
- ศึกษาจากตัวต้นแบบที่มีเพื่อวิเคราะห์ปรับปรุงโครงสร้างโดยรวมของระบบ

1.2) ข้อมูลทุติยภูมิ

- ศึกษาเอกสารทั้งข้อมูลด้านวัฒนธรรมและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบในการนำเสนอบนเว็บไซต์

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1) ฮาร์ดแวร์

- เครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล
  - หน่วยประมวลผลกลาง (CPU) รุ่น Pentium IV 2.0 GHz
  - หน่วยความจำหลัก (RAM) 352 MB
  - หน่วยความจำสำรอง (Hard Disk) 40 GB
  - การแสดงผลทางจอภาพ Color Display Card, Monitor 17"
- เครื่องแม่ข่าย
  - Database Server ระบบปฏิบัติการ Linux มีความสามารถรองรับฐานข้อมูล MySQL Database

2) ซอฟต์แวร์

- โปรแกรมจัดการฐานข้อมูล (DataBase Management Systems) MySQL
- โปรแกรม PHP (Hypertext Preprocessor)
- โปรแกรมสนับสนุนอื่น ๆ ทางด้านดาต้าเบส และการจัดทำเว็บไซต์ เช่นทางด้าน Database MySQL ทางด้านการจัดทำเว็บไซต์

1.6 สถานที่ที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

- 1) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2) อาคารเรือนเดิม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.7 นิยามศัพท์

ระบบบริหารจัดการข้อมูลออนไลน์ การจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถจัดการเนื้อหาต่าง ๆ ผ่านเว็บเบราว์เซอร์ได้โดยสะดวก โดยไม่ต้องมีความรู้จัดการจัดทำเว็บเพจ

Open Source Software เป็นซอฟต์แวร์แบบเปิด ที่สามารถดาวน์โหลดซอร์สโค้ด (Source Code) มาพัฒนาได้ตามความต้องการโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และยังสนับสนุนการใช้งานระบบปฏิบัติการ (OS: Operating System) ได้มากมาย เช่น UNIX, LINUX และ Windows